

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 53.

V Ljubljani, v sredo 4. marca 1896.

Letnik XXIV.

Konec igri.

„Mrljici hitro jezdi jo“.
Nar. pesem.

Tisti dan, ko se je po celem svetu razširjala vesela novica, da je krščanska ideja podrla tudi v du-najskem inteligentnem razredu liberalni nestvor, včeraj torej se je dogodila v Ljubljani ta-le lepa prigodba: Sešli so se možje deželnega odbora, da volijo dva odposlanca v deželni šolski svet. Prišli so vsi. Poleg zastopnika sto in treh oseb tako zvanega veleposestva sta bila navzoča tudi poslanca kakih petdesettisoč ljudij, ki se štejejo, da prebivajo v kranjskih mestih in trgih, in poleg njih zastopnika 450.000 drugih ljudij z dežele, kakor pravimo.

Devet proti jednemu, kažejo te številke. A moč večine je silnejši, nego še pravičnejši računi. Kakšno pravicoljubje je vladalo včeraj v prostorih deželnega odbora pri imenovanju volitvi, bomo takoj videli. Deželni glavar po pravilih ni glasoval. Volili so torej le štirje. Izmed teh je oddal gospod Povše svoj glas Murniku in Deteli; trije ostali, namreč advokat dr. Ivan Tavčar, tajnik Murnik in liberalni Nemec dr. Schaffer, so pa s svojimi tremi glasovi volili in izvolili — dr. Schafferja in Murnika v prisednike najvišje deželne šolske gosposke. To se je zgodilo dne 3. marca 1896.

Se se nam ozivljejo v umu navdušenja polni spomini, ko so Slovenci naskakovali trdnjavo za trdnjavo, katero je še po krivici štel v svoji lasti nemški liberalizem na Kranjskem, in jih polagoma srečno osvojili. Slovenski večini v deželnem zboru, v deželnem odboru, v deželnem šolskem svetu, se je pridružila slavno izvojevana, a manj slavno se izkazava večina v mestnem zastopu: Slovenec je postal

gospodar na svoji dedni kranjski zemlji. Mej nasprotniki, ki so najzilavejše branili svoje nemško-liberalno stališče, se mora imenovati — dr. Schaffer. Kjer se je imenoval rajni Dežman, se je oglašalo tudi njegovo ime in s tisto mladostno vneto silo, kakor Dežmana, je pobijala tudi njega vsa slovenska stranka. Dr. Schaffer je še jedini nemško-liberalni ostanek iz tistih polpreteklih časov in po pravici že šteje dobrih petindvajset let, kar se bojuje z dosledno gorečnostjo v javnosti proti Slovenstvu za liberalizem in nemštvo na Kranjskem. Z rajnima popirnicama lajevecema s „Tagblattem“ in „Laibacher Wochenblattem“ je v ozki zvezi njegova oseba.

Ta mož je sedaj član deželnega šolskega sveta po milosti znanega dr. Tavčarja in njegovega Murnika. Idejisti, ki ne poznajo ali nočejo poznati naših razmer vslikajo brez dvojbe: „Ali je to mogoče?“ Res je, če bi se bil pred dvajsetimi leti kak Slovenec osmelil s takim nasvetom, naj se voli dr. Schaffer v zastop, ki odločuje o slovenskem šolstvu in učiteljstvu na Kranjskem, bili bi ga kamenjali in če bi jim bil kedo prorokoval, da se bo tako zgodilo l. 1896, bili bi ga zaprli v norišnico.

In zgodilo se je vendar le tako.

Mi ne maramo pri tem dogodku sentimentalnosti; čas je preresen. Ne maramo opisavati, da si Slovenija s studom zatira obupni obraz; ne maramo pozivati prahu naših prvoboriteljev, ki so pod rajnim Bleiweisom čisto in neskajeno dvigali našo zastavo; naj pričuje proti odpadnikom, naj prekolne vso zlobnost in hinavstvo, katera se sedaj šopirita na tleh, ki so se izvojevale rešnici in pravici.

Taki ditirambi so brez haska; prazno streljanje s publicami radi prepuščamo — nasprotnikom. Nam

je samo za stvar in ker trezno sodimo in dobro poznamo svoje razmere, zato hladno registrujemo včerajšnji dogodek, ki je bil samo naraven pojav naravnega razvoja slovenske liberalne stranke.

Koliko vina se je popilo, ko so nasprotniki slavili zmago ob deželnozbornih volitvah v mestih, koliko napitnic, koliko člankov je prilezlo na beli dan na zdravje in v slavo slovenski inteligenci! Mi smo se tedaj pomilovalno smijali, kakor smo že zdavnaj preje pomilovalno poslušali vse grozne stvari, ki so se nam očitale. Naš škof, dr. Mahnič, slovensko duhovstvo, vsa katoliška stranka smo jim bili sami — sovražniki slovenskega naroda, ki ga hočemo uničiti in izročiti Nemcem v roke. O ironija! s katero plačuje čas. — Ob času katoliškega shoda je bila že sama misel katoliške univerze — najpristnejše nemškutarstvo; boj za slovensko šolo v verskem duhu se je prekrstil v boj proti Ciril-Metodovi družbi, proti braniku in svetinjam in drugim enakim stvarim. Kar so mogli, so se lagali; zabavljanje, obrekovanje, opravljanje se je pošiljalo na debelo v slovensko deželo in kedor jim ni hotel na slepo verjeti, je postal mahoma iz navadnega, neodvisnega državljana — f... i hlapec ali nemumni kmet.

Mi smo vedeli, zakaj se gre in se nismo menili za tako buransko korajžo. Delali smo po svojih načelih v duševni in gmotni prid našega naroda — morda res marsikje premalo, — a plašili se nismo. Poskusili smo se vlansko leto pri volitvah prvič v večji meri z nasprotniki. Vspeh je bil tak, kakršnega smo pričakovali: Na kmetih — vsi naši; po mestih vsi — unih. Mi smo vedeli, da nasprotna zmaga nikakor ni zmaga slovenske inteligence, marveč jedino le slovenskega liberalizma. Tisti strup sovraštva proti cerkvi in duhovništvu,

LISTEK.

Fidelis Hoepperger.

(Dalje.)

Iz skromnega samostana je vzbudil s svojim duhom in trudom semenišče omiki in prosveti za ves Balkan. Tri lastnosti se nam zrcalijo iz njegovega dela. Prva je čudovita, dejali bi skoraj ženjalna podjetnost, katera je imela svoj temelj v njegovem neomajnem zaupanju v Boga.

Za vzgled bodi ta-le dogodek:

Leta 1870 je prišel k rajnemu Hoeppergerju hercegovski apostolski vikar Kraljević in ga je vprašal, če bi mogel usmiljenke uvesti v turške pokrajine. Ko mu je ta potrdil, ga vpraša škof:

„Česa je treba za to?“

„Ničesar drugzega, nego strehe, ki se brani solncu in dežju,“ mu odvrne.

„Ničesar drugzega?“ vprašuje dalje škof.

„Ničesar. Za drugo bo skrbel Bog,“ odgovori Hoepperger.

In res so šle že preje nego za dva meseca hrvatske usmiljenke v Hercegovino — kot prave pionicirke krščanske omike — in so se v kratkem tam udomačile. Za malo časa so imele že mnogo zavodov po Hercegovini.

Kmalu za hercegovskim škofom je, nevedé za prošnjo, hercegovskega škofa prišel z isto

prošnjo bosenski škof Vuičić k ljubeznjivemu predstojniku zagrebških usmiljenk. Uprav tedaj so se silile protestantske dijakonise v Sarajevo, a niso mogle vspevati. Vkljub obilni denarni pomoči, ki so jo prejemale z doma, so komaj zvale desetorico otrok v svoje vzgojevališče.

Tudi bosenskem škofu je obljubil Hoepperger sestre z istim pogojem, kot hercegovskemu. Milostljivi Vuičić tudi ni mogel iz svojega ničesar dati. Sam ni imel niti svoje hiše. Prebival je v lesenem župnišču pri svojem bratu župniku. Župnišče je imelo tri sobe: v jedni je stanoval župnik, v drugi njegov duh. pomočnik, v tretji pa škof. V taci razmerah seveda ni bilo mogoče pričakovati od njega kake posebne podpore.

Hoepperger je trdno zidal na božjo pomoč. Kmalu je odposlal nekaj sestr v Sarajevo; na pot in za prvo silo jim je dal 30 cekinov, — vse, kar je vtrpela domača hiša. Sestre so pričele šolo, živele so skromno in varčno in za osem mesecev je pri javni skušnji njihovih 60 deklic tako odgovarjalo, da so se čudili vsi navzoči. Skušnjo so prišli poslušati tudi vsi konzuli; celó pruski in ruski. Skušnja se je sicer izvrstno izponesla, a pošli so že vsi pripomočki, dolgovi je bilo pa čez glavo. Tu pa se oglasi drugi dan pri prednici francoski konzul in ji izroči 100 cekinov v priznanje izvrstnega šolskega vspeha. Tudi Avstrija se je jela zanimati za šolo in je kmalu dajala po 100 gld. za vsako učiteljico pod-

pore. Hoepperger je naučil svoje sestre zaupanja v božjo pomoč in to zaupanje jih ni nikdar ogoljufalo. Sestre so celo ob času okupacije mirno opravljale svoj vzvišeni posel. Tudi Turki so iskali pri njih tolažbe in pomoči. Vzlasti bolniki so vedno od vseh strani prihajali k njim, ker preje ni bilo v deželi zdravnikov. Tako zelo so spoštovali Turki usmiljenke, da je v pristno turški priprostosti sam travniški paša prosil Hoeppergerja, naj bi prevzele turško šolo, češ, da po Koranu ni dovoljeno muhamedovcem obiskavati krščanskih šol.

Sedaj imajo usmiljenke svoje zavode in šole na bosenski in hercegovski zemlji v Sarajevu, Mostaru, Travniku, Darventi, Banjaloki, Zepcu, Zupan-jecu in Bugojni;* tudi v Rumeliji v Drinopolju je njihov dekliški zavod in šola od leta 1881. — Na prošnjo rimske propagande in avstrijske vlade je Hoepperger sam peljal pet sester leta 1890 v Skader in leta 1892 v Prizren na Turško tri sestre, ki so prevzele ondukaj bolnišnico. Kakor je bilo neomejeno rajnikovo upanje v božjo Previdnost, tako je bila tudi neomejena njegova podjetnost.

* Leta 1883 je praznoval Hoepperger petindvajsetlet-nico svojega delovanja v usmiljenškem zavodu. Ob ti priliki ga je priporočila hrvaška vlada cesarju v odlikovanje z zaslužnim križcem s krono. Ko se je cesar poučil o njegovih zaslu-gah, mu je iz svojega nagiba podelil viteški red železne krone tretje vrste, češ, da je Hoepperger preje osvojil s svojimi sestrami Bosno in Hercegovino, nego avstrijska vojna.

ki ga je leta in leta točil „Slovenski Narod“ meščanom in tržanom, je pokazal svoj vpliv. Zmagala ni nobena zavest, marveč le zvita dresura, s katero je nahujskal vzlasti „Narod“ sicer krotke može proti „sovragu vsega človeštva“, — klerikalizmu. Meščani in tržani so potemtakem stopali na volišče večinoma s prepričanjem, da se gre proti nemškutarstvu, proti izdajcem in sovražnikom slovenskega naroda.

Kako britko se maščuje usoda nad njimi! Zastopnika njihova stopata prednje in jim za plačilo kazeta svoji glasovnici v deželni šolski svet, na katerih se bere ime: dr. Schaffer.

Morda se marsikdo prijemlje za glavo, a prepozno je. Svetujemo mu, naj drugič rabi svojo slovensko pamet, predno zapleše po liberalnih troben-tah v javnosti.

Kakor je prišlo, tako je moralo priti. Že pri deželnozborskih volitvah se je slovenski liberalizem pobratil z nemškim, ko se je šlo za barona Berga v trebanjskem okraju, kjer so vsi „Narodovci“ volili trdega Nemca kandidata Berga. Ko se je pa otvoril zbor, se je to pobratimstvo še lepše pokazalo. Tisti medvedje, ki so nekaj bučali glasneje od groma za Slovenstvo in Slovanstvo, ki so žugali pohrustati vsacega, kedor se je drznil dvomiti o načelu „absolutne narodnosti“, medvedje divji in silni na videz, kot bi bili ravnokar prilomastili z Učke gore, so postali mahoma krotki, kot ovčice. Skovali so si obročke in jih pritrdili ob nosu in navezali so nanje nove motoze. Treba je bilo le še Bošnjaka, da jih vodi. Izvolili so si ga na ljubljanskem rotovžu in dali so mu ime častnega meščana. Izvoljeni se ni branil in tako smo opazovali zanimive prizore, kako jih je brez strahu, z velikimi vspehi pred občinstvom res vodil po političnih odrih gorjanski baron Schwegel v spremstvu svojega tovariša dr. Schafferja in kako jih je, kedar se mu zazdelo, prav tako brez nevarnosti peljal v svoj hlev. Kar nič več niso bili nevarni — nemštvu in liberalcem; nam pa še manj, dasi so čisto porohneli proti nam. Mi smo jih namreč poznali že od preje in smo se jim smejali.

Mrtvi brzo jašejo, pravi naša narodna pesem. Sedaj so prihajali v prepad. Podobni so črvom, ki glojejo mrliča. Cel svet se odvrta od grdega, mrtvega trupla, ki se imenuje nemški liberalizem. Samo črvom je še do njega. Pustimo jim ga! Krščanska ideja se ne potrebuje ustavljati pri svojem veličastnem potu skozi Evropo pri taci pojedinah. Možem se ni treba brigati za mumije.

Ob ti priliki se razvidi, zakaj nismo hoteli vzlasti ob deželno-zborskem zasedanju in po njem, vstopati na umazano pozorišče, na katerem so po svojem načinu obdelavali „narodni“ liberalci naše poslance in našo idejo. Sedaj vidi vsak, da ni bilo vredno. Nam je za pozitivno narodno delo, katerega je povsod tako živo treba, ne pa za prekljanje s tako „narodno“ stranko, ki vozi popolnoma v kolovozu že dolgo izvoženem od hrvaške „narodne stranke, samo da pri jednih vihti bič nemški libe-

ralizem, pri drugih pa mažaronstvo. Odslej nam še bolj velja poziv narodne pesmi: „Pusti, Anzel, mrtle zmiram!“

Nekaj pa moramo vendar še pripomniti.

1. Kedor hoče slišati, mu povemo jedenkrat za vselej, da se od takih „narodnjakov“ ne damo učiti, niti ne vsprejemamo svetov, najmanj pa o „narodnosti“, ki jo tako izdajajo. Liberalizmu na ljubo so vrgli ob tla narodno zastavo in taki ljudje naj bi nas učili ali celo sodili o narodnosti? Naša načela so prevzvišena, da bi jih mogli oskruniti mrliča. In po teh načelih bomo branili vedno neustrašeno katoliško vero in cerkev in pravice svojega naroda proti vsakemu tujemu in domačemu nasprotniku, reci ta, kar hoče.

2. Tistim listom in lističem pa, ki nekaj iz navnosti, nekaj iz domišljavosti sedajo tako radi na sodni stol proti nam, kličemo, naj opusté to brezpotrebno delo. Mislimo vzlasti „Edinost“, „Sočo“, celjsko „Domovino“ in zagrebški „Obzor“. Redko kedaj smo jim odgovarjali, nekaterim skoraj nikoli. Pameten človek lahko izpozna iz zadnjih dogodkov, zakaj da ne. Ne briga nas dosti, kaj mislijo o nas, samo to jim pravimo, da je nam jasen naš program in naš položaj in vsled tega tudi naša dolžnost. Kedor si hoče razbijati glavo ob zidu, mu ne moremo pomagati.

Dr. Nevesekedo je spisal pred leti grozno lep roman, ki se mu pravi: „4000“. Tisti roman se konča s temi-le besedami:

„Vidimo pa se tedaj, ko pogine človeštvo apokaliptičkim jezdecem pod kopiti in ko pride Gospod v zarji svoji, da sodi pravičnike in — licemerce.“

Mi tudi tako pravimo!

Državni zbor.

Dunaj, 3. marca.

V včerajšnji večerni seji, ki se je pričela ob 3/8. uro, je posl. Klun odgovarjajoč najprvo posl. Dobernigu, vpisaval žalostne šolske razmere na Koroškem. Neki podučitelj se je iz strahu pred dež. šol. nadzornikom ustrelil. Neki drugi učitelj je pretil dež. šol. nadzorniku, da ga ustrelí; vsled tega je bil obsojen na tri mesece zapora, toda nesrečnež se je obesil. (Cujte! Cujte!) Vlada naj pošlje nepristranskega komisarja na Koroško, da preišče ondotne šolske razmere. Govornik naglašá potrebo, da se loči dež. šol. nadzorstvo za srednje in ljudske šole ter nadzorniku za srednje šole eventualno izroči nadzorstvo tudi v sosednih kronovinah. Konečno zahteva, naj se imenujejo za šol. nadzornike in ravnatelje osebe, ki so večje obeh deželnih jezikov, ter nasvetuje več resolucij gledé ljudskega šolstva v Istri, Trstu in Gorici.

Posl. Zuckan zahteva, naj vlada prej ko mogoče ustanovi višjo dekliško šolo v Črnovicah.

Posl. Kurz nasvetuje resolucijo, da Komenškega šola na Dunaji dobí pravico javnosti; posl. König zahteva potne odškodnine za člane dež. in okr. šol. svetov, posl. Bonda italijansko pripravnico

v Dalmaciji, dr. Bartoli italijanski poduk v isterskih ljudskih šolah, generalni govornik (contra) dr. Samanek govori o čeških šolah v raznih nemških mestih, dr. Fournier (pro) odgovarja Chotkowskemu in Scheicherju gledé verskega pouka, zahteva pouk v ročnih delih in gospodarskih strokah na pripravnicah.

Naslov „ljudske šole“ je bil vsprejet, kakor tudi vse resolucije. V odsek za volivno reformo sta bila izvoljena grof Wurmbrand in dr. Fournier. Posl. Adamek interpelira naučnega ministra, zakaj državna uprava ne prevzame gimnazije v Opavi, in dr. Foregger pravosodnega ministra zastran imenovanja dvornega svetnika Schmieda predsednikom graškega nadsodišča.

Konec seje ob 11. uri.

* * *

Današnje seje prva točka je bilo poročilo bud-getnega odseka o profsorskih plačah na državnih šolah za babice. Odsek nasvetuje razdelitev jednake šole v praški porodnišnici v češko in nemško.

Dr. Dvořák govori proti razdelitvi, dr. Beer pa priporočá razdelitev.

Odsekovi predlogi obveljajo, kakor tudi vladna predloga gledé troškov za razširjenje medicinskega oddelka na češkem vseučilišču v Pragi, gledé nove zgradbe za državno gimnazijo v Novem Sandeu in za tretjo državno gimnazijo v Krakovu.

Na to se prične nadrobna razprava o proračunu finančnega ministerstva. Kot govorniki so oglašeni contra: Schnal, Kaiser, Formánek, Schlesinger, Purghart, Scheicher, Rašin, Steiner in Polzhofer; pro: Lorber, grof Dzieduszycki, Svoboda, Schücker, Fries in Promber.

Poslanec Schnal zahteva, da bi se blagajnični preostanki ne porabljali za državne namene, temveč porabljali za deželne potrebe po razmerju direktnih davkov. Dalje govori o sladkorni industriji ter zahteva za izvoz 3 gld. 25 kr. premije.

Poslanec Lorber zahteva državne podpore za pristave, asistente in konstrukterje na državnih šolah, posebno na akademiji v Ljubnem.

Poslanec Kayser želi, da pride davčna reforma hitro na vrsto. Prvi pomislek gledé davčne reforme je prenizko obdačenje delniških družb. Dalje opisuje žalostne razmere poljedelskega stanu. Pridelki so padli v ceni za 40 odstotkov, ravno tako pa so se podražile razne potrebščine. Zato je opravičena med poljedelci nevolja, da se za-nje premalo ali nič ne stori. Govornik želi znižanje pristojbin pri izročitvah posestev ter se pritožuje zaradi predrage živinske soli. Dalje priporočá razne zadruge med poljedelci, pospeševanje živinoreje in melioracij ter zahteva, da se odpravijo mitnice. Govornik ni proti zboljšanju uradniških plač, toda višji troški se ne smejo zvaliti na male davkoplačevalce. Borzui davek naj se zviša in vlada naj gleda, da z Ogersko sklene ugodnejšo pogodbo. Če država podržavlja železnice, ne sme delničarjem dajati daril, kakor se je to zgodilo pri severozapadni železnici.

Druga lastnost, ki jo občudujemo pri Hoeppergerju, je bil njegov izvanredni vzgojeslovni dar. Kot pedagog zasluži Hoepperger jedno prvih mest v vrsti sedanjih šolnikov.

Leta 1857 je dobil novi predstojnik usmiljenški zavod v prvem razvoju. Od leta 1851 je bila že poleg šole in vzgojevalnega zavoda tudi ženska pripravnica združena s samostanom. V nji so poučevale sestre. Začetek je torej bil, a treba je bilo živvega uma in krepke roke, da se je začetku primerno osnoval tudi nadaljni razvoj. Hoepperger je bil mož za to. — Že leta 1857 je ustanovil za revnejše gojenke vzgojevališče in šolo. Večina deklic je bila v zavodu zastoj. Leta 1858 je osnoval višji dekliški zavod za hčere iz boljših rodbin. Leta 1858 so prevzele usmiljenke na Reki poleg bolnišnice tudi sirotišnico, v kateri se vzgajajo sirote obojega spola. Tudi izven Zagreba je na mnogih krajih, kjer je videl posebno potrebo, ustanovil Hoepperger šole, v katerih je namestil sestre; tako n. pr. leta 1860 dekliško šolo v Lepoglavi, leta 1865 v Bukoveu, leta 1866 v Zlataru, 1867 v Ivancu, 1873 v Bistrici, 1874 pri Sv. Dubu, 1877 v Rasinju. Vrh tega imajo zagrebške sestre šole, oziroma tudi vzgojevališča v Rasinji, Djakovem, Požegi, Daruvaru, Orlovcu, Oseku, Gjurgjevcu in na Josipovcu. Tu v zadnjem kraju oskrbljujejo sestre lepo vrejeno hrvaško deško sirotišče. Poleg redne šole so namreč v

tem zavodu tudi delavnice, kjer učé mojstri dečke raznih obrtov.

Pristavljati moramo, da so mnoge šole oskrbovale sestre popolnoma brezplačno ali vsaj za jako majhno nagrado. Vse njihove šole stojé na vrhuncu vseh vzgojevalnih in zdravstvenih zahtev. O njihovem internatu za pripravnice na ženskem učiteljskišču v Zagrebu piše izvrsten poznavatelj zavodov, Karlo Matica, ki je po celej Evropi proučaval vredbo raznih internatov, tako-le:*)

„Ta internat kakor tudi prepa-randija sta vrejena popolnoma po zahtevah šolskega zakona in sam internat je po svoji vredbi danes jednaka najboljim te vrste zavodom tudi najomikanejših narodov.“

V obče so vse šole, ki jih vodijo zagrebške sestre, oskrbljene z vsemi učnimi pripomočki, katere zahtevajo sedanja pedagogična načela. Hoepperger je po gotovem, odločenem načinu vzgajal bodoče učiteljice in je po jasnem načrtu ustanavljal šole in zavode. V vsak tak zavod je vložil svojega duha in zato jih je tako visoko povzdignil.

(Konec sledí.)

*) K. Matica, ravnatelj kr. muške učiteljske šole v Zagrebu: Fidelis Hoepperger. Zagreb 1896. Tipografski zavod „Narodnih Novina“ v Zagrebu, str. 7.

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

Pri kosilu se je veselo razgovarjalo o včerajšnjem sprehodu, omenjalo porcelanastega Kitajca, ki je ugajal Taši, in govorilo o plesu, ki se pripravlja v čitalnici. Taša se je udeleževala razgovora, odgovarjala na prašanja, celó smejala se, a v srcu je čutila neki nemir.

„Morda se je odpeljal?“ mislila si je in nevede želela, da bi bil tu; toda kadarkoli se je ozrla, bilo je mesto, kjer je običajno sedel Štefan Aleksejevič, zasedeno od nekega drugega, in ni tam, ni drugod ni bilo Bahtemina.

Po kosilu je šla Taša z M-elle Burkhardt v čitalnico, da bi spustila pismo v poštno jaško. Grofica je šla z Ljvovo počasi za njima.

„A gospod Bahtemin, kakor se vidi, se je odpeljal“, dela je M-elle Burkhardt, ko sta odšli nekoliko od hotela. „Ste zapazili? danes ga ni bilo za table d'ôte-om.“

„Zapazila“, dejala je Taša in nekoliko zarudela. — „Samo Ljvova sem zabila prašati; ko pride, bode ga treba prašati, se je li odpeljal. On ve gotovo.“

Ona je pomolčala.

Konečno govornik zahteva, naj država jemlje nevzdignene dobitke.

Grof Dzieduszycki tudi izraža željo, da bi se hitro rešila davčna reforma v korist malih davkoplačevalcev. Govornik se pritožuje o finančnih organih, denarnih kaznih, obdačenju konsumnih društev in domače industrije. Priporoča znižanje pristojbin in prepisnih stroškov ter se izraža proti višjemu državnemu davku od zganja, ker bi bile dežela oškodovane. Obširneje govori o nagodbi z Ogersko; nagodba in carinska zveza sta potrebni z ozirom na skupno državo.

Poslanec Formánek se pritožuje o davčnih organih; novi davki bodo zopet huje zadeli poljedelce, ko meščane. Izjavlja se proti višjemu davku od piva in za višji borzni davek. Plače uradnikov naj se zboljšajo, toda ob enem naj se vlada ozira na potrebe dežel.

Govorili so še finančni minister dr. Bilinski, poslanci Svoboda, Schlesinger in Schücker.

Prihodnja seja v četrtek.

Vrnitev vseučilišnih dijakov iz Belovara v Zagreb.

Iz Zagreba, 27. feb.

Dne 19. februarija je pretrpel več del vseučilišnih dijakov svojo kazen, na katero so bili obsojeni pri zagreškem sodbenem stolu radi poznatih izgrediv za bivanja cesarja v Zagrebu. Dijaki so bili zaprti v Belovaru, ker v Zagrebu niso imeli zanje dosta pristojnih temnic. Od tukaj so se imeli povrtniti 19. februarija, kar se je tudi zgodilo. Skoraj neverjetno je, kar pripovedujejo dijaki in po njih tudi naši opozicijski časopisi o ravnanju z njimi po belovarski sodbeni oblasti. Ker uradni list še do dandanes ni preklecal teh izjav, je prav verjetno, da se je z dijaki zares nedostojno ravnalo. Omenjena oblast, odnosno predsednik sodbenega stola, je bil odredil, da se imajo dijaki odpeljati že zjutraj ob štirih tistega dne iz Belovara v spremstvu žandarjev, če tudi so se imeli po postavi pustiti iz temnic še le ob osmi uri. To se je hotelo pa zato izvesti vse na tihoma, da ne bi Belovarčani priredili dijakom kakšne ovacije, kar se je kasneje v istini zgodilo v velikej meri proti volji in na veliko jezo omenjenega predsednika. Dijaki juristi so se uprli tej nepostavni odredbi ter se zaklenili že na večer v svojih temnicah. Drugo jutro ob štirih so zares prišli buditi dijake temniški stražarji, a ker dijaki niso hoteli vrat odpreti, odprli so jih stražarji s pomočjo nekkih zaprtih zločincev ter juriste izvlekli iz njih postelj na mrzli hodnik. Zandarmirjski vodja je zapovedal, da se imajo nemudoma opraviti in oditi, ali ko so dijaki zahtevali od njega pismeno zapoved, ni je mogel pokazati, ker je ni imel. Vendar pa je bil toliko pameten, da ni dalje uredoval, ker je uvidel, da je tako ravnanje nepostavno. Dijaki se podado zopet v temnice in ob osmih so imeli zapustiti vsi kaznilnico, pred katero jih je čakalo mnogobrojno občinstvo, da jih pozdravi. Ali predsednik sodbenega stola odredi, da

se imajo vsi po redu preslišati radi svojega ponašanja, češ da se niso pokorili njegovi (seveda nepravični odredbi). S tem je hotel dijake zaustaviti, da se ne odpeljejo s popoldnevnim vlakom iz Belovara in da ne pridejo o pravem času v Zagreb, kjer se jim je hotela pripraviti velika ovacija. Ali dijaki so odgovarjali preiskovalnemu sodniku čisto kratko, da se je ta preiskava hitro izvršila, pa so mogli zares še tisto popoldne iz Belovara odpotovati. Z burnimi pozdravi so jih spremili Belovarčani na kolodvor. Na vseh postajah jih je narod pozdravljajal s: „živeli mučenci!“ če tudi so žandarji stražili po kolodvorih, kar je bilo pa gotovo čisto nepotrebno, ker narodno čuvstvo se ne da udusiti na tak način.

V Zagrebu je bil sprejem veličastven, ali ne-taktnost zagreškega redarstva ga je spremenila v veliko demonstracijo proti današnjemu zistemu. Na tisoče se je zbralo naroda na kolodvoru, da pozdravi mlade hrvatske sokole, ki so se žrtvovali, da s svojim činom razkrinkajo današnji tako hvaljeni zistem na Hrvatskem. Ko se pokažejo dijaki pred kolodvorom, pozdravi jih vsa zbrana množica z burnim „živeli mučenci!“ a domoljubne Zagrebčanke jih obdarijo s krasnimi šopki cvetja, premda so bili že med potjo kar obsuti s cvetjem. Med potjo v mesto se zapoje narodna hrvatska himna: „Lepa naša domovina“, katero je pel ves zbrani narod, a staremu, sedaj na žalost bolnemu Starčeviću so napravili lepo ovacijo. Ko je hotelo občinstvo skozi glavno ulico na Jelačićev trg, zaprlo je redarstvo to ulico ter zapovedalo, da se ima raziti, če tudi ni bilo pravega poveda zato. In tako se je začelo demonstrirati, z raznimi vzkliki proti Mažarom in banu. Vkljub vsemu trudu je vendar svet prišel po daljnjih ulicah na Jelačićev trg in v Ilico, ker je bilo zbrano toliko sveta kakor redko kedaj, pa se moramo le čuditi, da se ni dogodila kakšna nesreča, ko so začeli stražarji svet goniti s sabljami iz glavne ulice. Le mirnemu značaju našega občinstva se ima pripisati, da ni bilo večih nesreč, nego samo nekoliko zaprtih ljudij, ki so glasno pozdravljali dijake.

Tako se je pokazalo, da je skoraj ves narod odobril oni dogodek lanijske jeseni in da smatra zdaj one mladeniče za mučenike. Z ravnanjem naših javnih oblastij pa narod gotovo ne more biti zadovoljen, a najmanj z ono v Belovaru, če se je res vse tako zgodilo, kakor se piše.

Kaznjene se ne sme po postavi poprej pustiti iz temnice, razun če je pomilovan, pa tudi ne kasneje, če je svojo kazen v redu pretrpel. Da se je pa v Belovaru s političnimi kaznjenci tako surovo ravnalo, je zares prav nedostojno dotične oblasti, pa ostane tudi grd madež na današnjem zistemu. Ponašanje zagreške redarstvene straže mora se tudi obsoditi najstrožje, ker občinstvo se je pristojno ponašalo, pa bi se bilo gotovo vse v redu razšlo, da ni bilo valed napada od strani stražarjev razsrjeno. In to redarstvo plača meščanstvo gotovo ne zato, da duši izjave narodnega veselja, nego da vrši svojo dolžnost po propisanih postavah. Naši poli-

tični pojmovi so zares že tako pomešani, da naše narodne oblasti zatirajo naše lastno narodno prepričanje in naše narodne izjave. Zares, globoko smo pali!

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

Židovsko-liberalni glasovi povodom zadnje volitve na Dunaju. Predvečrajna volitev v 2. razredu je vzela dunajskim liberalcem zadajo nado na rešitev pred sramotnim, toda zasluženim padcem. Liberalno židovstvo je trdno upalo, da mu ostane zvesto vsaj dunajsko uradništvo, katero je 2. razredu naštevila zastopano; toda tudi to se mu je izneverilo. V svoji veliki poparjenosti piše „Neue Freie Presse“: „Uradništvo ni hotelo pokazati nikake hvaležnosti nasproti vladi, katera mu je pripravljena še več nakloniti, kakor je zahtevalo (1) Zboljšanje plač stalnih uradnikov, zvišanje pokojnin uradniških vdov in sirot, vse to ni bilo dovolj nakloniti si sre dunajskih uradnikov, ki so z glasovnicami v rokah javno demonstrirali zoper sedanjo vlado. Avstrijska vlada izgubi s tem poslednjo moč, ki je bila pod prisego zavezana, podpirati jo v vsakem slučaju“. Iz navedenih stavkov se razvidi skrajna podlost poraženega židovstva. Ker uradništvo po lastnem prepričanju ni hotelo rešiti židovskih liberalcev iz največjih zadreg, zato je po njihovem mnenju prelomilo dano prisego in se izneverilo vladi! Z navajanjem vladnih predlog gledé zboljšanja uradniškega položaja pa hoče dunajska židinja dokazati, da so njeni pristaši tisti mogočni faktorji, od katerih je odvisna beda ali blagostanje državnih uradnikov. Prepozno prideš, brez zoba klepetulja!

Španija in Zvezne države. Sklep senata severno-ameriških držav vedno bolj vznemirja španjske kroge. Sleherni dan se zbirajo velike množice občinstva pred poslopjem ameriškega konzulata ter na raznovrstne načine izražajo svojo veliko nejevoljo nad postopanjem ameriške vlade. Ameriški konzul v Madridu je takoj brzojavno poročal svoji vladi o zadnjih dogodkih. To poročilo je zelo razburilo ameriške senatorje. Se isti večer so se sošli k tajnemu posvetovanju. Vlada je predlagala, naj se imenovani sklep razveljavi, ker je le na ta način mogoče ohraniti prijateljske razmere s Španijo. Poslanska zbornica je pa v večerajši seji jasno pokazala, da se popolno strinja s sklepom senata, kajti z 263 proti 16 glasovom je vsprejela predlog gledé neodvisnosti Kube. Črtala se je samo ona določba, v kateri se zagotavlja, da bode kongres vsestransko podpiral Clevelanda, in sicer zato, ker je postavodajalna oblast sama pripravljena, storiti vse potrebne korake. Na ta način so toraj pokazale Zvezne države očitno, da priznavajo Kubo kot neodvisno od Španije, in da se ne strašijo nikakih španjskih demonstracij.

Italijani v Afriki so po najnovejših poročilih zopet prejeli, kar zaslužijo, ker se vmešavajo v zadeve, katere jih popolno nič ne brigajo in pometajo povsodi, samo pred lastnim pragom ne. Natančnejših pojasnil o najnovejšem porazu še nimamo na razpolago, le toliko je gotovo, da je general Baratieri s približno 15.000 možmi in 60 topovi napadel šoanske čete, ki so pa napad odločno odbile in zapodile sovražnika v beg. Napad in ob enem poraz se je vršil v bližini mesta Adué. Iz teh skromnih podatkov, katere naznanja vladna brzojavka, je posneti, da so zadali Šoanci svojim vznemirjevalcem zelo občutljiv udarec. Po zadnjem poročilu generala Baratieri so prodrli Italijani že do Albe Garime, ki leži nekako 10 km. na zahodu od Adué. Sedaj je pa dognano, da so morali bežati do Belese, ki je oddaljena nad 60 km. od Adué. Teraj so morale poražene italijanske čete še isti dan premeriti nad 50 km. dolgo pot. Ako nadalje pomislimo, da so ravno v tej pokrajini na mnogih mestih zelo neugodna, za transport popolnoma nepripravna pota, si lahko mislimo, da so morali prepustiti poraženi Italijani živež in orožje svojim nasprotnikom. Vrhu vsega tega se pa nahajajo Baratierijeve čete sedaj v tako neugodnem kraju, da jih Šoanci z jednim samim odločnim napadom lahko popolno premagajo in zapode v Masavo. General Baratieri je hotel italijanski vladi pokazati, da bi ne bilo potreba na njegovo mesto imenovati generala Baldissera, in pred njegovim prihodom, o katerem je bil obveščen tajnim putem, dovršiti težavno nalogo ter si prislužiti lavorov venec. Toda revež se je zelo opeknel in si s svojim nepremišljenim korakom napravil občno nezadovoljnost italijanskega prebivalstva.

„Kako čuden je, ta naš domačinec“, nadaljevala je M-elle Burkhardt.

„Čuden!“ dela je Taša. „Zakaj?“

M-elle Burkhardt se je zasmejala.

„Začarani Rinald“, dejala je ona.

Taša se je nehote nasmejnila.

„Ali je bil Rinald začaran“, prašala je ona.

„Da, dokler ni zašel v grad Armidi.“

„A—a—“, zategnila je Taša, „a zdi se mi, da gospod Bahtemin ni podoben Rinaldu ni po obliču, ni po značaju. Rinald je bil mlad in krasen, kaj pa Bahtemin...“

Pokimala je z rameni.

Naredili sta nekoliko korakov molče.

„Bodete li v četrtek na plesu?“ prašala je M-elle Burkhardt, „delajo velike priprave; gospem bodo baje dajali male šopke iz lepih cvetic. Bode jako veselo.“

„Ne vem“, dejala je Taša in se umeknila otrokom, ki so tekali in metali kroglo. „Kako se igrajo! Morda pojdem pogledat.“

„Pogledat?“ prašala je M-elle Burkhardt z iskreno neumljivostjo. „Pa plesali ne bodete? je li možno?“

„Ne bodem“, dejala je Taša in gledala pred-se.

„Jaz“...

Hotela je pristaviti še nekaj, a hipoma zamolčala. Daleč pred seboj je zagledala Bahtemina. Sedel

je za neko mizico restavuranta in zamišljen pil kavo. M-elle Burkhardt je pogledala prašajoče na njo. „Ali je videl ali ne?“ pomislila je Taša nevoljna na-se, da se je presenetila. „Ne, ni videl“, ukrenila je ona, pogledala nevidoma še jedenkrat na Stefana Aleksejeviča, ki ni gledal v njihovo stran, in pomirjena obrnila se k M-elle Burkhardt. „Ne bodem“, ponovila je z veselim in prekanjenim smehljajem, odgovarjaje njenemu pogledu.

„Zakaj pa?“ prašala je M-elle Burkhardt.

„Kako zakaj? Zakaj ne bodem plesala?“

„Da“, dela je M-elle Burkhardt. „To bode pravi ples. Gospe bodo brez klobukov, gospodje pa v frakih.“

„Ne ljubim plesati z neznanci“, odgovorila je Taša in povesila oči.

„Kaj nimate znancev? Pa gospod Ljvov, gospod polkovnik in... in... da in on...“ dejala je M-elle Burkhardt, široko posmehljavši se, ko je mahoma zapazila nasproti šedšega Stefana Aleksejeviča, in pokazala ga Taši. „Naš Rinald. Glejte sem gre, ni se odpelj...“

In priklonila se je Bahtemino.

Bahtemin se je odkril in poklonil.

„On gotovo pleše.“

„Ne vem“, dejala je Taša, pogledala na Stefana Aleksejeviča in tudi poklonila se mu.

Dalje sledi)

Razgled po slovanskem svetu.

† Dr. Ante Starčević.

Iz Zagreba, 1. marca.

V nedeljo popoldne so položili Hrvati v hladno zemljo jednega svojih najznamenitejših ljudi dr. Ant. Starčevića. Vkljub njegovej želji, da mu bode pogreb čisto priprost, pokazal je narod hrvatski, kako spoštuje poštene in značajne svoje pobornike za narodno pravo. Iz vseh hrvatskih dežel so prihiteli rodoljubi, da izkažejo vrednemu rodoljubu zadnjo čast. Zastopana so bila na pogrebu vsa narodna društva zagrebska in drugih mest, mnoge deputacije iz selskih občin, rodoljubna mladež in ogromno število narodnih meščanov. Ljudstva se je kar vse trlo. Zvonilo se ni, ker si je ranjki želel čisto priprost katolišk pogreb in da mu truplo leži na kojem pokopališču zunaj Zagreba. Prijatelji njegovi so mu odločili za zadnje počivališče v lepem zagorskem kraju pod Zagrebsko goro, v župi šestinski, kamor po leti tako rad zahaja zagrebski svet. Pri pogrebu je vladal največji red, če tudi je bilo občinstva na tisoče zbranega. Le nekaj pa je vsakega žalilo, da se je pri tem pogrebu mestno zastopstvo, ali bolje mestno poglavarstvo pokazalo tako neprijazno nasproti velikemu pokojniku, da mu ni izkazalo nobene časti, da ni dalo zapaliti niti plina po onih ulicah, po katerih je šel sprevod. To ponašanje je tako nedostojna politična nestrpnost, da jo mora vsakdo obsoditi, že iz tega razloga, ker je bil pokojnik edenkrat tudi poslanec mesta Zagreba v hrvatskem saboru, in je ostal član tega zbora do svoje smrti, seveda izvoljen kasneje v drugem volilnem okraju. Pri nas je politična nestrpnost presegla že vse mere, kar se vidi iz omenjenega slučaja, ta nestrpnost pa je plod današnjega sistema mažarskega, ki ne trpi zraven sebe nič slobodnega in skoraj bi rekel tudi vzvišenega.

Vsi naši časopisi, razun uradnega lista, so se izjavili o značaju pokojnika v vsakem pogledu, kar se tiče domoljubja in poštenja. A to je dr. Anton Starčević tudi zaslužil. Kot domoljub ima on to zaslug, da je gojil idejo hrvatsko konsekvantno od prvega koraka na politično polje do svoje smrti. L. 1861 je načrtal v spomenici županije reške svoje nazore o hrvatskem pravu na temelju glasovite listine iz l. 1527, po kateri so Hrvati čisto slobodni in neodvisno izvolili si Ferdinanda I. Habsburžana za svojega kralja. Po tem historičnem pravu imajo Hrvati tudi še zdaj prava, da oni vse državne zadeve le s svojim kraljem razpravljajo brez vsakega drugega vpliva. Na tem temelju je hotel tudi vse hrvatske dežele združiti, da bode Hrvatska tako neodvisna in samostalna pod vlade svojega kralja iz roda habsburškega.

To idejo je on branil trdovratno in brezobzirno nasproti Mažarom, pa tudi nasproti dunajskej vladi. Radi tega je bil obsojen tudi v temnico. Ali to ga ni niti najmanj preplašilo. Še odločneje se je boril za svojo idejo, katero je razjasnjeval s svojimi govori v hrvatskem saboru in v raznih skupščinah, posebno pa v svojih spisih, in slednjič po svojem časopisu. Vkljub raznim političnim spremembam, katere so se dogajale v naši državi, ni on niti najmanj spremenil svojih nazorov, glede položaja kraljevine Hrvatske, pa tudi ne načina v borbi za svoje ideje. Ta velika doslednost v njegovih nazorih, potem pa tudi pravična stvar, katero je branil, pridobila mu je precej s početka dovelj privržencev, a to število je vedno bolj raslo, posebno od onega časa, ko je hrvatska narodna stranka po nagodbi od leta 1868 vedno bolj popuščala zahtevam mažarskim. Pod sedanjo vladu je bila in je še Hrvatska zastopana v saboru le po stranki prava. Sedaj je kot politična stranka pod sedanjimi okoliščinami za nas važna, ker zastopa samo ona opozicijo iz celega naroda, pa bi mogla deloma prerajena se tudi v kratkem času ojačiti, ako ne bode kratkovidna ter ostala podeljena.

Iz prevelike doslednosti je pokojni dr. Anton Starčević seveda preziral vse drugo, kar je bilo okoli njega, in kar mu je bilo na potu, da doseže svoj cilj. Vsled tega je nekaj časa hudo napadal vse one vrle hrvatske rodoljube, ki niso bili v njegovi stranki, celo škofu Strossmayerju ni zaprinesel. Tudi mnogi naši kulturni zavodi mu niso bili po volji, posebno ne jugoslavenska akademija, že zaradi imena, pa tudi književnosti hrvatske ni cenil, če ni imela izvora v njegovej stranki ter bila opojena z njegovim duhom. Da je bil velik protivnik Srbov, je znano, kakor tudi, da je pisal proti njim strastveno, kar so

pa deloma sami provzročili, ker so se tudi oni tako proti Hrvatom ponašali. Sploh je bila vsa njegova polemika strastna, satirična in ostra, kar je deloma kriv tudi njegov slog, ki je trd in neuglajen. Govornik je bil dober, če se je pripravil, pa ga v saboru vse poslušalo. Govor mu je bil logičen, dosleden in vedno v duhu njegovih historičnih nazorov, katerih se je navzel iz spisov historičnih, ki govore o samostalnosti Hrvatske.

Na stare dni ga je pa vendar veselil kulturni napredek Hrvatske, ter se je tudi s škofom Strossmayerjem shajal vsako leto v Rogatcu na Štajerskem. Ko se je razpravljalo o zedinjenju obeh opozicijskih strank, namreč njegove in pa neodvisne, ni odločeval on, nego njegovi privrženci, on je ostal dosleden pri svojih nazorih. Ali kratko pred svojo smrtjo pa je doživel na svojo žalost, da se mu je lastna stranka razcepila, ker on ni bil zadovoljen, da so se neki njegovi privrženci izjavili preveč popustljivo nasproti vladajočemu sistemu, pa je hotel, da on s svojimi pravimi privrženci ostane kot čista stranka. In tako je do smrti ostal dosleden v onih nazorih, katere je branil že l. 1861 v onej znamenitej predstavi. Bode li smrt doslednega načelnika te stranke zedinila obe frakciji? Neobhodno potrebno bi bilo, da se to zgodi, če hoče, da koristi hrvatskemu narodu.

Starčeviću gre nepobitna slava, da je v narodu hrvatskem narodno idejo postavil na historični temelj, ter jo v tem smislu tudi širil po narodu kot idejo hrvatsko, dočim so jo probuditelji naroda hrvatskega zvali ilirsko, a nasledniki teh probuditeljev jo prav radi rabili tudi pod imenom jugoslavensko, kar Starčeviću seveda ni bilo všeč. Ta slava ostane Starčeviću trajna, ker ideja njegova zapopada tudi zedinjenje vsega hrvatskega naroda, ki se more dogoditi le tedaj, ko bo narod prešinjen s to idejo. Iz tega, ker je Starčević v prejšnjih časih pisal večkrat proti Slovanom, posebno proti Rusom, po mojem mnenju, ne gre sklepati, češ da je on bil sploh sovražnik Slovanom, marveč da je on smatral preveliko vzajemnost za individualnost hrvatskega naroda za nevarno. On je hotel, da ostane ime hrvatsko obvarovano tudi v bodočnosti, kakor se je vzdržalo skoz toliko vekov. Ali da bi bil on hotel Hrvate odcepiti od drugih Slovanov, pa jih tako osamiti, to je neverjetno, ker bi jih na ta način nehote izročil Mažarom, proti premoči katerih se je vedno boril.

Pokojnik je bil v svojem življenju jako priprost. Potreboval je za se vrlo malo, pa je mogel prenašati lahko vse težave, ki so ga zadele večkrat v njegovih borbah. Za svoje nazore je pretrpel tudi kazni. Bil je obsojen radi svojih spisov na več mesečni zapor. Ali je začel borbo zopet z novič. Kakor kakšen stoični filozof je trdil svoje nauke in se jih tudi držal, prepričan, da morajo enkrat zmagati; za vse pa, kar se je okoli njega dogajalo, ni niti najmanj maril. Pošten je bil skoz in skoz. Ban Rauch mu je l. 1869 ponudil dostojanstvo predstojnika za bogočastje in uk, samo da ga izmami v svoj tabor, ali on je to ponudbo odbil, ter ostal veren svojim nazorom.

In tudi ta stalnost je uplivala na njegove privržence, da so ga tako visoko cenili. In to je zaslužil. Trajni mu spomin ne samo v hrvatskem nego sploh v slovanskem narodu!

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

VII. Zbornični svetnik Franc Omeršič poroča o tarifi javne tehtnice v Trebajem, katero hoče ustanoviti občina. Za to tehtnico se prosi za potrditev nastopnih tarif: Za tehtanje male živine, kakor prašičev, telet po 10 kr., za tehtanje velike živine po 15 kr., za tehtanje raznih stvari pod 100 kg 5 kr., do 500 kg po 4 kr. in čez 500 kg po 2 kr. od vsakih 100 kg. Po § 15. zak. z dne 19. junija 1866, drž. zak. št. 85, so javne tehtnice upravičene za vsako tehtanje pobirati pristojbine po tarifi, katero mora potrditi politično deželno oblastvo. Pri odmeri tarif je pomisliti, da smejo te biti le zmerna povrnitev za trud in za stroške, ki so spojeni s tehtnico. Odseku se v obče ne zde tarife previsoke, vender pa misli, da bi bilo v interesu javne tehtnice, ko bi se napravila mala sprememba in predlaga nastopne premembe: za tehtanje male živine, kakor telet, jagnjet, ovac, koz po 5 kr., za tehtanje velike živine (govedi, konj, prašičev) po 10 kr., za tehtanje raznih stvari pod 100 kg po 5 kr.,

od 100 do 500 kg od vsakih 100 kg po 3 kr., čez 500 kg od vsakih 100 kg po 2 kr. Dalje meni odsek, da naj bi se tarifa nastopno popolnila: za tehtanje praznega voza po 5 kr., za tehtanje dvovprežnega voza po 10 kr. in za tehtanje dvovprežnega naloženega voza po 20 kr. — Odsek torej predlaga:

Zbornica naj v tem smislu poroča na c. kr. deželno vladu.

Predlog se vsprejme.

VIII. Zbornični svetnik Avg. Skaberne poroča o dopisu c. kr. okr. glavarstva v Kranji, ki je predložilo v poročilo prošnjo provizoričnega odbora za ustanovitev zadruge vseh obrtnikov v Trzinu in prošnjo čevljarjev v Trzinu za ustanovitev čevljarске zadruge za sodni okraj Trzin. Dalje poroča isti o dopisu c. kr. okr. glavarstva v Črnomlju z dne 7. januarja t. l., ki je predložilo prošnjo več obrtnikov sodnega okraja črnomaljskega za ustanovitev zadruge vseh rokodelskih obrtov tega sodnega okraja. Po § 106. zakona z dne 15. marca 1883, naj se mej tistimi, ki se bavijo z enakimi ali podobnimi obrti v jedni občini ali po sosednih občinah, s pomočnimi delavci (pomočniki, učenci) vred, ohrani in, kjer bi je še ne bilo, po obrtovnem oblastvu, kolikor le to ni zaradi krajevnih razmer nemogoče, napravi skupna združba ali zveza. Poprej naj oblastvo dopraša trgovsko in obrtniško zbornico, katera naj zastran tega udeležence zasliši. Po okoliščinah sme jedna zadruga obsegati tudi obrtnike in pomočne delavce (pomagače, učence) več občin in raznovrstnih obrtov. Po § 109. napominanega zakona, določa krajevni obseg, katerega naj posamična zadruga obsega, politično deželno oblastvo, doprašavši trgovsko in obrtniško zbornico, katera naj zastran tega zasliši udeležence. Ker iz priloženih prošenj ni razvidno, če so drugi obrtniki, ki prošnje niso s podpisali, zadovoljni z ustanovitvijo imenovanih zadrug, odsek ne more nasvetovati končne rešitve prošenj, predno zbornica v smislu postavnih določil ne zasliši udeležencev. Odsek je torej mnenja, da bi bilo vse obrtnike sodnega okraja trziškega in črnomaljskega po okrajnih glavarstvih v Kranji oziroma v Črnomlju povabiti na določen dan v Kranj oziroma v Črnomelj, kjer bi jim odposlanec zbornični razložil namen zadrug, jih poučil o ustanovitvi teh in bi zaslišal njih mnenja o ustanovitvi in o krajevnem obsegu zadrug, ki se imajo ustanoviti. Poročevalec predlaga:

Zbornica naj v tem smislu poroča na c. kr. okr. glavarstvu v Kranji in Črnomlju.

Predlog se vsprejme.

IX. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča o dopisu trgovske in obrtniške zbornice v Pragi, ki je prosila pri c. kr. trgovinskem ministerstvu, da bi se pošiljali zapisniki o sejah državnega železniškega sveta trgovskim in obrtniškim zbornicam in bi se te tudi obveščale o sejah, in prosi zbornico, da bi to njeno ulogo podpirala. Poročevalec utemelji obširno, da bi bilo železi, da se tudi naša zbornica v polnem obsegu obvesti o obravnavah državnega železniškega sveta in drugih enakih poročilih vis. c. kr. železniškega ministerstva. — Prošnjo praške zbornice posestrime je torej podpisati in je pri tem povdarjati, da zbornica želi imeti imenovane zapisnike in poročila, četudi njen zastopnik v državnem železniškem svetu redno poroča o svojem delovanju in o sklepih v tem svetu. Predlaga torej imenom odseka:

Zbornica naj ulogo praške zbornice posestrime podpira pri visokem c. kr. železniškem ministerstvu. Predlog se vsprejme.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. marca.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega v četrtek dne 5. marca 1896, ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Oznani predsedstva. 2. Užitninskega ravnateljstva poročilo: a) o pravilniku za mestni užitninski zakup; b) o navodilu za osobe, službujoče pri mestnem užitninskem zakupu na mitnicah. 3. Finančnega odseka poročilo: a) o proračunu mestne klavnice in mestnega loterijskega posojila za 1896. leto; b) o prošnji upravitelja tukajšnje c. kr. meteorološke postaje za nagrado; c) o prispevku mestne občine za postavljenje Valvazorjevega spomenika pred muzejem Rudolfinumom; d) o prošnji kluba slovenskih biciklistov zaradi prepustitve stavbenega prostora v svrhu zgradbe dirkališča; e) o uporabi posojila 300.000 gld. za regula-

eijske svrhe; e) o prošnji „Asylvereina“ dunajske univerzitete za prispevek. 4. Občinskega svetovalca Ivana Hribarja samostalni predlog o naložitvi razpoloživega kapitala amortizacijske zaklade pri mestnem loterijskem posojilu. — Tajna seja.

(Zahvala.) Mil. gosp. prelat dr. Kulavice je blagovolil podariti slov. katol. delavskemu društvu večje število poučnih in zabavnih knjig. Odbor imenovanega društva si šteje vsled tega v prijetno dolžnost, da se blagemu gospodu darovatelju za njegovo dobrohotnost najtopleje zahvaljuje. — Bog plačaj stotero in obudi mnogo posnemovalcev!

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 2. marca je bil pred porotniki Jernej Habjan iz Rantovš v selški dolini. Zatoženi je 24. nov. 1895 Matija Božič, čevljarja iz Luše vstrelil z samokresom, ko je ta silil v hišo. Ker ga je Božič že poprej nadlegoval v pijanosti, zagovarjal se je obtoženec, da se je samo branil, ker ga je Božič hotel s sekuro. — Tudi porotniki so bili tega mnenja, da se je Habjan samo branil v sili, in zato ga je sodišče oprostilo obtožbe, da je namenoma umoril Božiča, in ga le za 24 ur zapora kaznovalo, ker ni imel dovoljenja nositi orožja. — Drugi obtoženec je bil dninar Valentin Zelnik, iz Oreška v kranjskem sodnem okraju. Dolžili so ga, da je Janezu Staretu v Laborah zažgal kozolec. Ker se ni dalo to natanko spričati, ni dobil obtoženec nobene kazni.

(Slovensko gledališče.) Schakespearov „Otello“ je takó splošno znan, da bi bila tu vsaka beseda o njem odveč. Bavimo se samó z njegovo včerajšnjo predstavo na slovenskem odru. Občinstvo je bilo zadovoljno z njo, torej se danes uklonimo tej kritiki. Vsaj pa je bila predstava od drugega dejanja naprej res taka, da se jo je lahko prebavilo. Kričalo se je malo preveč. Prvo dejanje je bilo diletantsko, zvezda njegova pa je bil vojvoda beneški gospod Š t u r m. Poleg precejšnjih nedostatkov imela je predstava tudi svoje prednosti. Otella je igral gospod Verovšek, s katerim je naša intendantica že poravnala svojo prenatrženost. Imponiral nam je najbolj po svoji postavi. Prejšnja leta se je gospoda Verovška prejednostransko izobraževalo in to se sedaj večkrat pokaže pri njem v ulogah, ki nimajo kmetskega značaja. S tem pa nismo rekli, da je zavreči njegovega Otella. Nikakor ne! Poznalo se mu je, kakó se je trudil za to svojo ulogo in kot rojen igralec si je moral pridobiti če ne popoln, vsaj časten uspeh. V prizoru, ko mu Ludovik izroči pismo senata, si celo nismo želeli boljšega Otella. Semtertje je malo prehlavno in nejasno govoril. Gospod Ineman je skoro najtežavnejšo ulogo, Jaga, ki prerada zapelje do pretiravanja, v vseh potezah pogodil ter jo igral mirno, a s tem večjim učinkom. Prav simpatični ste nam bili gospica Terševa (Dezdemona) in gospa Danilova (Emilija). Veseli nas, da se je gospici Terševi med tem, kar je nismo videli na odru, znatno izgubila ostrost njenega glasu. Njen oče Brabantio, g. Orehek je imel prav dobro masko, zato je pa tem manj znal. Gospod Orehek, se je sploh s tako silo poprijel slabe navade naših igralcev, da bi mu nekoliko resnih besedij od strani intendantice ne škodilo. Gospod Danilo nam je prijal sosebno v momentih pijanosti in razburjenosti. Predstavo je slabila raznovrstnost oblek, ki se ni strinjala ni s krajem ni s časom dejanja. Gospod Verovšek je svojo garderobo pobral od višjega svečenika iz „Afričanke“ in pa od „Aleksandra Velikega“; beneški vojskovodja ni bil. Dame so večinoma nastopale v salonskih oblekah sedanjega stoletja. Če se za opero toliko potrosi, naj se tudi drami kaj privoši! Da se igra ne vrši v tekočem stoletju, se je še najbolj poznalo na nenavadno dolgih odmorih med dejanji. Naj bi se ti skrajšali in nekoliko manj črtalo, vsaj se klasična igra ne predstavlja samo radi dejanja, nego v prvi vrsti radi mislij in čustvovanj, katere je v njo vlil nesmrtnik. Sicer nas pa veseli, da se je zopet poseglo po klasični igri, dasi predstave, kakor se razvidi iz vsega poročila, ne moremo primerjati z dovršeno predstavljanimi „Razbojniki“. Nam nedostaja sedaj sposobnega oseba za dovršeno predstavljanje takih iger, upajmo, da se v prihodnji sezoni tudi za klasično dramo razmere ugodno spremené. — V petek ima benefico baist gospod Vašiček. Poje se v četrti „Faust“, v

katerem se beneficijant odlikuje v ulogi Mefista. — Nadejati se je polnega gledališča.

(Zdravje v Ljubljani) od 23. do 29. februarija: Število novorojencev 15, umrlih 18; mej njimi za ošpicami 1, za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 5, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 2, za različnimi boleznimi 4. Med njimi je 1 tujec in 1 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatno 10, za vrtico 3.

(Razpisana je služba) živinozdravnika v Idriji in sicer za sedaj začasno. Plača je 700 gld. — Prošnjo je vložiti do 30. marca na Kranjski deželni odbor.

(Poštnimi praktikanti) so pri tržaškem poštnem vodstvu imenovani: dr. Anton Pavliček, Rudolf Heide, Lud. Hofman, Vinc. Winkler, Ad. Skokan, Ferd. Konrad, Fr. Gerl in Viljem Garzarolli.

(Umrli) je v Gradcu dne 2. marca kanonik Wöhr, ki si je vzlasti pridobil mnogo zaslug pri društvu rokodelskih pomočnikov.

(Slovenci v Kaliforniji) so sklenili kupiti veliko posestvo v Eden Valley, obstoječo iz ogromnega hotela, treh hlevov in drugih pobištrev, vozov, konjske oprave, krme, žita, orodja, 225 lepih prešičev, 38 konj, 6 oslov in 1250 glav goveje živine itd., sadni vrt i. dr. za 75.000 dolarjev, kateri se plačajo v 5-letnih obrokih. Slovenci so se združili v delniško društvo in bodo zbrali potreben denar. Upanja, da se obnese, je veliko. Bog daj srečo Slovincem v Kaliforniji.

Telegrami.

Dunaj, 4. marca. Truplo pokojnega nadvojvode Albrehta Salvatorja so prepeljali danes dopoldne v dvorno župno cerkev, kjer so je položili na mrtvaški oder.

Katovice, 4. marca. Včeraj zvečer je nastal v Kleofovem premogovniku ogenj. Dosedaj so našli 21 mrtvih trupel; o položaju ostalih 100 rudarjev še ni nič gotovega.

Rim, 4. marca. Razni tukajšnji listi obsojajo postopanje generala Baratieri-ja in trdijo, da bode moral v vojsko tudi letnik 1872. — General Baldissera dospe jutri v Massavo.

Rim, 4. marca. Sv. Oče se je vdeležil včeraj tihe sv. maše v Sikstinski kapeli, katero je služil kardinal Vanutelli.

Rim, 4. marca. Kralj Umberto se je včeraj popoldne dalje časa posvetoval z ministerskim predsednikom Crispijem.

Rim, 4. marca. Na povelje sv. očeta se je vsled neugodnih poročil iz Afrike preložila zahvalnica, ki se je imela včeraj vršiti v cerkvi sv. Petra povodom 18. obletnice papeževega kronanja.

Rim, 4. marca. Ministerski svet se je sešel danes k skupnemu posvetovanju, pri katerem se ima definitivno odločiti glede razmer v Afriki. Mej občinstvom vlada splošno vznemirjenje.

Rim, 4. marca. Včeraj zvečer so se posvetovali člani opozije ter izjavili, da morajo sicer dovoliti v vsako zahtevo glede vojne v Afriki, toda kakemu drugemu in ne sedanjemu ministerstvu. Konečno se je sklenilo, poslati kralju adresu, v kateri se zahteva, da se skliče zbornica in razpusti sedanji kabinet.

Turin, 4. marca. Pri tukajšnjih občinskih volitvah so zmagali na vsi črti liberalni kandidati.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarnja Piccollija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem Nj. e. in kr. Visokosti prejasne gospe prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Stefanije.

Steklenica velja 20 kr.

126 (50—3) 6

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Ponarejena črna svila.

Sežgi vzorček svile, katero nameravaš kupiti, in spozna bodeš takoj ali je svila pristna ali ponarejena: Pristna, čista barvena svila kmalu ugasne, se skodriči ter ostane le malo svetlorjavega pepela. — Ponarejena svila (katera se rada lomi in dobi mastne lise) gori počasi dalje (osobito tli takozvana „strelna nit“, ako je v njej prav mnogo barvene snovi, ter ostane pepel temnorjave barve. Pepel se ne skodriči) kot pri pristni svili, marveč upogne. Pepel pristne svile se spremeni v prah, ako se stiene, isti ponarejene svile pa ne. — **Tovarne za svilo G. HENNEBERG-a** (e. in kr. dvornega založnika) v **Carihu** razpošiljajo rade vzorce svoje pristno svilnatga blaga vsakomur ter pošiljajo kolikor treba za posamne obleke ali cele kose poštnine in carine presto na dom. 29 6-2 5

Umrli so:

2. marca. Miroslav Toplikar, sprevednikov sin, 7 mesecev, Resljeva cesta 25, plućnica.

3. marca. Božidar Poljanec, ravnatelj sin, 7 let, Poljanski nasip 50, nephritis in pneumonia. — Uršula Gostinčar, zasebnica, 50 let, Ključaničarske ulice 4, sepsis chronica. — Sofija Kopetzky, nadsprevodnikova hči, 9½, meseca, Resljeva cesta 23, kron. želodčni in črevesni katar.

Tujci.

2. marca.

Pri **Stonu**: Hanseli, Graf z Dunaja. — Eisler iz Budimpešte. — Žužek iz Vošče. — Hieber iz Gradca. — Šavar iz Nove Vasi. — Šavnik iz Kranja. — Ferrari iz Branzoll-a. — Dereani iz Kamnika. — Simonetti iz Tegoloja.

Pri **Maliču**: Altman, Weiss, Janeba, Kraus z Dunaja. — Kohn iz Inomosta. — Müller iz Helbron-a. — Schiebel iz Novega Mesta.

Pri **Lloyd**: Susteršič, Somič, Lovšin iz Ribnice. — Lindebauer, Bittner iz Beljaka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Pokorn s Save. — Weber iz Mödling-a.

Pri **Bavarskem dvoru**: Popper iz Prage. — Kmeil z Karlovih vari. — Grahek iz Črnomlja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. marca

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 80	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež,	7 30	Surovo maslo,	— 80
Ječmen,	6 30	Jajce, jedno	— 2
Oves,	6 80	Mleko, liter	— 10
Ajda,	6 50	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	7 50	Telečje	— 64
Koruza,	5 70	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 60	Koštrunovo	— 40
Leča, hktl.	11 —	Piščanec	— 65
Grah,	10 —	Golob	— 22
Fižol,	12 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	2 67
Mast,	76	Drva trda, 4 kub.m.	6 50
Špeh svež,	62	„ mehka, 4 „	4 80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
3	9. zvečer	730.2	+1.6	sl. zah.	oblačno	
4	7. zjutraj	728.5	+3.6	pr. m. zah.	oblačno	3.4
	2. popol.	727.4	+4.8	sr. sevzh.	„	

Srednja včerajšnja temperatura +2.6° in za 1.0° nad normalom.

Zahvala.

183 1—1

Preobilni dokazi tolažilnega sočutja ob smrti priščno ljubljene naše hčerice, oziroma sestrice

Verice

nalagajo nam dolžnost, da se vsem prav toplo zahvalimo. Najprisrčnejša zahvala tudi za obilno spremstvo pri pogrebu in za darovane krasne vence vsem ljubim našim sorodnikom, prijateljem in znancem.

V Ljubljani, dné 3. marca 1896.

Žalujoči starši

Andre in Minka Druškovič.

Ch. Geigle, trgovina s semeni

Hochwall, Station Haag, Spodnjeavstrijsko, in Nagold, Würtemb. Schwarzwald,

zalagatelj in preskrbovatelec vis. vlad. gozdarskih oskrbovališč, mnogih trgovin s semeni, trgovinskih vrtnarjev in zasebnikov.

Zavod za čiščenje jelovinskega semena

po najnovejšem načinu s parno močjo. — Posebnost:

Gozdna semena popolnoma očiščena in zanesljivo kaljiva, potrjena v prvih preizkuševalnicah. — Izvoz in uvoz. — Vzorec in ponudbe na zahtevo zastoj — Ustanovljeno 1817. (36 3—2)

Eksekutivne dražbe.

Andreja Zadu iz Knežaka nepremaklj. posestvo (775 gld. 50 kr.) terjatev 20 gld., in
Janeza Valenčiča iz Kilovč nepremakljivo posestvo (35.675 gld.), terjatev 600 gld., dné 20. marca in 20. aprila v Ilir. Bistrici.
Antona Mikliča iz Jurove Vasi nepremakljivo posestvo (4377 gld.) s pritliklino (115 gld.), terjatev 151 gld. 66 kr., dné 14. marca in 18. aprila v Ljubljani.
Franceta Kalana iz Zabreznice nepremakljivo posestvo (4091 gld.), terjatev 300 gld., dné 13. marca in 17. aprila v Radovljici.

Štev. 6529.

185 1-1

Razpis službe.

Na I. mestnem slovenskem otroškem vrtci je definitivno popolniti

mesto otroške vrtarice

z letno plačo 400 gld.

Prosilkam, ki reflektujejo na razpisano službinsko mesto, je pravilno opremljene prošnje vlagati do 15. aprila 1896. leta pri podpisnem oblastvu.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
dné 29. svečana 1896.

Svetovnoznano je

Budilo z muziko gld. 6-50. Pošilja se proti poštnem povzetju. Ilustrovani ceniki se dopošljejo zastoj. 75 10-6

M. Rundbakin, Dunaj II, Glockengasse 2.

Vsled demoliranja Blaznikove hiše
na Starem trgu h. št. 12
prodá se

stavbinski materijal
okna, vrata, les itd.

Natančneje se poizvé tam. 184 3-1

Prečastito duhovščino in slav. občinstvo najljubneje obveščam, da sem zopet otvoril

krojaški obrt

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 3

kjer bodem vsprejemal naročila spadajoča v mojo stroko in je vestno, pošteno in natančno izvrševal.

Priporočam se osobito prečast. duhovščini v zdatna naročila na vsakovrstno

duhovniško civilno obleko, talarje itd.

zagotavljajoč točno, ceno pootrežbo in uporabo trpežnega, zanesljivega blaga.

Zahvaljujoč se za doslej mi izkazano naklonjenost prosim, da se mi ista ohrani tudi v bodoče. — Vsa naročila tudi pismena naj se naslavlja na moj naslov v Ljubljano.

V Ljubljani, dné 24. februvarija 1894.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster.

152 3-3

Zavod
34 za 26-3
umetnost
slikarij
na
steklo
B.Škarda
v Brnu.

Specijaliteta:
Izdelovanje cer-
kvenih oken.
Sedemkrat odlikovan.
Ceniki zastoj
in franko.
Katalogi na upogled.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!
Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajočo in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le
Fernolendtovo
črnilo za čevlje
c. kr. priv. tovarne,
ustanov- ljene
leta 1832 na Dunaji.
Povsod v zalogi.
Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**
Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohr-
nitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsako-
vrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato
obuvalo in pisarni pečatni vosek. 33 52-9

Konrad Hopferwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj

v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izveščal v največjih in najslovičitejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: **E. F. Walcker** v Ludwigsburg-u, **W. Sauer** v Frankobrodu in **F. G. Weigle** v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novosti kar najboljše ustreči. — Priporočila pisma so na razpolago. — **Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba.** 23 26-18

Št. 2352.

Razpis.

163 3-1

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrajnih zdravnikov:

1) v Bohinjski Bistrici

z letno plačo 800 gld. in 200 gld. cestne doklade od zdravstvenega okrožja;

2) na Brdu

z letno plačo 600 gld.;

3) v Črnomlju

z letno plačo 800 gld. in 200 gld. letne doklade od zdravstvenega okrožja;

4) v Kočevski Reki

z letno plačo 800 gld.;

5) v Logatci

z letno plačo 600 gld.;

6) v Senožečah

z letno plačo 800 gld.;

7) v Šmariji pri Ljubljani

z letno plačo 800 gld.;

8) v Velikih Laščah

z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 20. marcija 1896. leta

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode pa le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dné 23. svečana 1896.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Slovensko-nemški slovar.

Izdan na troške rajnega knezoškofa Ant. Al. Wolfa.

Uredil

M. Pleteršnik.

Dva zvezka (118 pól vél. osm.), nevezana 11 gld. 50 kr.,
vezana v polfranc. izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

Dunajska borza.

Dné 4. marca.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 25 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 55 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 10 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	990 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	378 " 65 "
London vista	120 " 75 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 97 1/2 "
20 mark	11 " 79 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 57 "
Italijanski bankovci	42 " 50 "
C. kr. cekini	5 " 66 "

Dné 3. marca.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 20 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	128 " — "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 35 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 25 "
Priporitne obveznice državne železnice	223 " — "
južne železnice 3%	165 " 75 "
južne železnice 5%	130 " 40 "
dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	136 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	72 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " — "
Ljubljanske srečke	21 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	172 " — "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3465 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	451 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63 " — "
Montanska družba avstr. plan.	85 " 25 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166 " — "
Papirnih rubljev 100	128 " — "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kvalitna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svéti za doseg kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.